Euroopa Regioonide Komitee resolutsioon „Euroopa kultuuripärandi aasta 2018“

(2017/C 088/03)

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE,

— võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut Euroopa kultuuripärandi aastat käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse kohta ([1]);

I. **POLIITILISED SOOVITUSED**

1. väljendab heameelt Euroopa Komisjoni ettepaneku üle nimetada 2018. aasta Euroopa kultuuripärandi aastaks ning nõustub nii selleks aastaks seatud üldiste kui ka konkreetsete eesmärkidega;

2. leiab, et kultuuripärandile pühendatud Euroopa aasta kujutab endast väärtuslikku võimalust suurendada kohalikul tasandil teadlikkust vajadusest kaitsta kultuuripärandit, teadvustada sellest laiemat üldsust ning anda panus üleeuroopaliste ühiste eesmärkide saavutamisse ([2]). Lisaks peaks Euroopa aasta edendama parimate tavade tutvustamist sellistes valdkondades nagu tõhusate juhtimissüsteemide väljatöötamine linnaarengu ja maastiku muutumisega seotud riskide leevendamiseks ning omavoliliste väljakaevamiste ja ebaseadusliku kultuuriväärtustega kauplemise vastane võitlus;

3. kutsub üles kasutama terviklikku ja tulevikkuvaatavat lähenemisviisi 2018. aasta muutmisel Euroopa kultuuripärandi aastaks, nähes selles ka võimalust kinnitada taas meie motot „Ühinenud mitmekesisuses“. Komitee kinnitab oma kavatsust toetada Euroopa kultuuripärandi aastat 2018. Sellega seoses väljendab komitee oma valmisolekut anda samuti panus Euroopa aasta 2018 raames moodustatavasse Euroopa juhtrühma. Rühma moodustamise ettepaneku on teinud Euroopa Komisjon;

4. tunnistab, et kultuuripärandi tähtsustamine ja meelespidamine aitab eurooplastel suurendada vastastikust mõistmist, annab inspiratsiooni loovuseks ja edendab kodanikuaktiivsust. Seepärast on kultuuri ja kultuuripärandi edendamine oluline, et tugevdada identiteeti ja demokraatlikke väärtusi Euroopas ning anda panus sotsiaalsesse ja majanduslikku ühtekuuluvusse. Sellega seoses on vaja käsitada looduskaitsealasid kultuuripärandi osana;

5. tunneb heameelt, et kultuuri tunnustatakse kohaliku ja piirkondliku arengu vahendina ning et väärtustatakse mitmetasandilise valitsemise ja kultuuripärandi haldamise innovaatilisi mudeleid. Komitee rõhutab siiski, et koordinaatorite määramine liikmesriigi tasandil peab täielikult vastama iga liikmesriigi juhtimisstruktuuridele, hõlmates föderaalseid struktuure ja/või seadusandlike volitustega piirkondi ja linnu;

6. kinnitab taas maastike tähtsust loodus- ja kultuuripärandi põhielemendina, millel on tugev mõju Euroopa kodanike kultuurilisele identiteedile. Komitee leiab seetõttu, et Euroopa kultuuripärandi aasta 2018 üldeesmärke võiks rikastada kooskõlas Euroopa maastikukonventsiooni ja Euroopa kultuurivaldkonna tegevuskavaga, hõlmates neisse tugeva territoriaalse arengu komponendi jätkusuutliku kultuuriturismi edendamist sisaldavate kohalike ja piirkondlike kultuuristrateegiate näol;

7. loodab, et Euroopa kultuuripärandi aasta 2018 ajendab suurendama kultuurivaldkonna väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele COSME programmi raames saadaolevaid rahalisi vahendeid;

8. loodab, et 2018. aastal mängib turism – eelkõige kultuuri- ja pärimusturism – olulist rolli, kuna see on praegu Euroopas üks kiiremini kasvavaid majandussektoreid, mis hoogustab üleilmset majanduskasvu ja arengut, loob miljoneid töökohti, suurendab eksporti ja investeeringuid ning muudab inimeste elusid;

9. toonitab kultuuri olulisust turistide ligimeelitamise keskse tegurina ja rõhutab ühelt poolt vajadust edendada Euroopa kultuuri- ja looduspärandit meie mitmekesisust kätkevates piirkondades, linnades ja maakohtades ning teiselt poolt vajadust tagada parem ligipääs raskesti juurdepääsetavatele piirkondadele, nagu maa-, mägi- ja saarepiirkonnad;

10. tuletab meelde, et uue ELi linnade tegevuskava eesmärk on parandada elukvaliteeti linnades ja arendada välja uus „linnalik“ valitsemistava, ning toonitab, et partnerlusi tuleks luua ka muudes integreeritud poliitilist lähenemisviisi vajavates küsimustes, nagu kultuuri- ja turismimõõtme arvestamine linnaarengus, uued kaasavad osalusvormid, innovatsioon ja arukad linnad ([3]);

([1]) COM(2016) 543 (*final*).
([2]) COR-2014-05515-00-00-AC-TRA.
([3]) COR-2015-05511-00-01-AC-TRA.

11. tõstab esile kultuuripärandi ja maaelu arengu omavahelise tiheda seose ning kutsub maapiirkondi üles pöörama oma arengustrateegiates rohkem tähelepanu kultuuripärandile, sest see aitab kindlustada ja luua töökohti, toetada põllumajandusettevõtteid, kaitsta kultuurimaastikke, toetada maapiirkondade kunsti ja käsitööd;

12. kordab Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse võimalikku eelist mitmetasandilise valitsemise projektides kasutamisel, võimaldades kaasata kõik asjaomased osalised piiriülese piirkonna või euroregiooni juhtimisse ([4]) ning ergutada koostööd kultuurivaldkonnas, sealhulgas materiaalne ja mittemateriaalne kultuuripärand koos ülekanduva positiivse mõjuga teistele sektoritele, nagu turism ja tööstus;

13. kinnitab taas oma toetust Euroopa kultuuripealinnade ja Euroopa kultuuripärandi märgise algatustele, Euroopa pärimuspäevadele ja ELi kultuuripärandi auhinnale ning toonitab vajadust tugeva koostoime järele Euroopa aasta 2018 raames elluviidava tegevusega;

14. märgib, et kuigi Euroopa tasandi tegevuse kaasrahastamine Euroopa aasta toetuseks on kooskõlas olemasolevate programmide ja olemasolevate võimalustega prioriteetide seadmiseks iga-aastasel või mitmeaastasel alusel, määrab iga asjaomase aasta poliitiline rõhuasetus suures osas selleks võimaldatava eelarve suuruse. See toob kaasa rahastamisvahendite märkimisväärse kõikumise aastate lõikes, mis võib ohustada aasta eesmärkide saavutamist;

15. kordab, et globaliseeruvas maailmas võib kultuur määrata ka koha atraktiivsuse ja selle konkurentsivõime ettevõtjate, investorite ning loovate ja ettevõtlike üksikisikute jaoks;

16. leiab, et Euroopa kultuuripärandi aasta 2018 on oluline teetähis ELi rahvusvaheliste kultuurisuhete strateegia edendamisel ([5]);

17. peab kiiduväärseks, et pärandi rolli puhul välissuhetes keskendutakse Lähis-Idale, kuna seda piirkonda on rängalt tabanud kultuurivara tahtlik hävitamine teatud konfliktipiirkondades. Komitee nõustub, et kultuurialast koostööd tuleb püüda teha ka Euroopa naabruspoliitika ja idapartnerluse riikidega;

18. toonitab, kui oluline on, et noored tunnustaksid, mõistaksid ja hindaksid oma pärandit ja näeksid seda osana oma identiteedist. Seoses sellega kutsub komitee üles kasutama Euroopa kultuuripärandi ja selle mitmekesisuse edendamisel noorte ja laste seas ennetavamat lähenemisviisi. Komitee soovitab seepärast lisada koolide õppekavasse Euroopa kunsti-, muusika-, teatri- ja filmihariduse elemendid, et parandada teadmisi maailmajao materiaalsest ja mittemateriaalsest kultuuripärandist;

19. kinnitab taas, kuivõrd oluline on kultuurialaste ja loovate oskuste omandamine noores eas nii haridussüsteemi raames kui ka vabal ajal, et noored põlvkonnad saaksid täiel määral ära kasutada kultuurile ligipääsemise uusi vorme ([6]);

20. leiab, et ligipääs on Euroopa kultuuripärandi aasta 2018 eduks määrava tähtsusega. Ligipääsu parandamine on oluline lähtepunkt ka osaluse suurendamiseks ([7]);

21. kinnitab oma tahet osaleda tervikliku teabevahetusstrateegia väljatöötamisel, samuti asjaomaste konverentside, ürituste ja algatuste korraldamisel ning valmisolekut vahendada suhtlemist kodanike ja sidusrühmadega;

22. soovib Euroopa Liidus näha aktiivsemat meedia-, audio-visuaal- ja IT-poliitikat, mille eesmärk on edendada Euroopa kultuuri- ja keelepärandit;

23. on seisukohal, et luua tuleb maailma kultuuripärandi hulka kuuluvate Euroopa linnade võrgustik, käsitada neid linnu kõigi Euroopa kodanike ühise pärandina ja võtta erimeetmeid nende kaitsmiseks ja tutvustamiseks;

([4]) CDR371-2011_FIN_AC.
([5]) JOIN(2016) 29 (*final*).
([6]) CDR 2391/2012 fin.
([7]) CDR3952-2013_00_00_TRA_AC.

24. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Komisjonile, Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Ülemkogu eesistujale ja ELi nõukogu eesistujariigile Slovakkiale.

II. **MUUDATUSETTEPANEKUD**

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus Euroopa kultuuripärandi aasta kohta

Muudatusettepanek 1

Põhjendus 0

Komisjoni ettepaneku tekst	*Komitee muudatusettepanek*
	Euroopa Liit toetab inimväärikuse, vabaduse, võrdsuse ja solidaarsuse jagamatute ja universaalsete põhiväärtuste säilitamist ja arendamist, austades Euroopa rahvaste kultuuride, keelte ja tavade mitmekesisust, nagu on sedastatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta preambulis.

Motivatsioon

Ei vaja selgitust.

Muudatusettepanek 2

Põhjendus 4

Komisjoni ettepaneku tekst	*Komitee muudatusettepanek*
Nagu Euroopa Komisjon rõhutas oma teatises „Euroopa kultuuripärand – ühtse lähenemisviisi suunas“, ([8]) tuleb kultuuripärandit käsitada kui ühisvara ja ühishüve, mida säilitatakse tulevaste põlvkondade jaoks ja mille kaitse on kõigi sidusrühmade ühine kohustus.	Nagu Euroopa Komisjon rõhutas oma teatises „Euroopa kultuuripärand – ühtse lähenemisviisi suunas“, ([8]) tuleb kultuuripärandit käsitada kui ühisvara ja ühishüve, mida säilitatakse tulevaste põlvkondade jaoks ja mille kaitse on kõigi sidusrühmade ühine kohustus. ***Seda silmas pidades ei välistata ELi toimimise lepingu artiklis 36 impordi, ekspordi või transiitkaupade suhtes kehtestatud keelde või piiranguid, mis on põhjendatud kunstilise, ajaloolise või arheoloogilise väärtusega rahvuslike rikkuste kaitsmisega.***
([8]) Komisjoni 22. juuli 2014. aasta teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa kultuuripärand – ühtse lähenemisviisi suunas“, COM(2014) 477 (*final*).	([8]) Komisjoni 22. juuli 2014. aasta teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa kultuuripärand – ühtse lähenemisviisi suunas“, COM(2014) 477 (*final*).

Motivatsioon

On oluline meelde tuletada, et kaupade suhtes, mis on osa rahvuslikust kultuurilisest rikkusest, ei kohaldata kaupade vaba liikumist käsitlevaid ELi eeskirju.

Muudatusettepanek 3

Põhjendus 11

Komisjoni ettepaneku tekst	*Komitee muudatusettepanek*
Kultuuripärandil võib olla oluline roll kogukonna ühtekuuluvusele ajal, mil kultuuriline mitmekesisus Euroopa ühiskondades suureneb. Uutel osalusel põhinevatel ja kultuuridevahelistel lähenemisviisidel kultuuripärandipoliitikale ja haridusalastele algatustele, mis annavad kõigile kultuuripäranditele võrdse väärikuse, on potentsiaal suurendada usaldust, vastastikust tunnustamist ja sotsiaalset ühtekuuluvust.	Kultuuripärandil võib olla oluline roll kogukonna ühtekuuluvusele ajal, mil kultuuriline mitmekesisus Euroopa ühiskondades suureneb. ***Euroopa kultuuripärandi märgise saanud paikadel on tugev Euroopa mõõde, sest need valiti oma rolli eest Euroopa ajaloos. Sellisena sümboliseerivad nad Euroopa ideaale, väärtusi, ajalugu ja integratsiooni ning toovad Euroopa Liidu ja selle kodanikud üksteisele lähemale. Koos Euroopa kultuuripealinnadega suurendavad nad Euroopa kodanikes ühisesse kultuuriruumi kuulumise tunnet. Seepärast tuleb otsida täiendavust Euroopa kultuuripärandi aastaga.*** Uutel osalus- ja kultuuridevahelistel lähenemisviisidel kultuuripärandipoliitikale ja haridusalastele algatustele, mis annavad kõigile kultuuripäranditele võrdse väärikuse***, austades samas kunsti vabadust kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 13***, on potentsiaal suurendada usaldust, vastastikust tunnustamist ja sotsiaalset ühtekuuluvust.

Motivatsioon

Nii Euroopa kultuuripärandi märgis kui ka Euroopa kultuuripealinnad on olulised vahendid kultuuripärandi edendamiseks kohalikul ja piirkondlikul tasandil ning neid tuleks otsuses asjakohaselt tunnustada. Sama kehtib kunsti vabaduse kohta, mis on Euroopa loovuse nurgakivi.

Muudatusettepanek 4

Artikli 2 lõike 2 punkt k

Komisjoni ettepaneku tekst	*Komitee muudatusettepanek*
soodustada sünergilist toimet liidu ja liikmesriikide vahel, tugevdades algatusi, et hoida ära ebaseaduslik kauplemine kultuuriväärtustega.	soodustada sünergilist toimet liidu ja liikmesriikide vahel, tugevdades algatusi, et hoida ära ***omavolilised väljakaevamised ja*** ebaseaduslik kauplemine kultuuriväärtustega.

Motivatsioon

Võimatu on hinnata kahju, mida põhjustab arheoloogiliste paikade hävitamine omavoliliste väljakaevamiste tagajärjel.

Muudatusettepanek 5

Artikkel 4

Komisjoni ettepaneku tekst	*Komitee muudatusettepanek*
Kooskõlastamine *riiklikul* tasandil	**Kooskõlastamine *liikmesriigi* tasandil**
Iga liikmesriik määrab riikliku koordinaatori, kes korraldab liikmesriigi osalemist Euroopa aasta tegevuses. Koordinaator tagab asjakohast tegevuse koordineerimise riigi tasandil.	Iga liikmesriik määrab riikliku koordinaatori, kes korraldab liikmesriigi osalemist Euroopa aasta tegevuses***, austades täielikult riiklikule, piirkondlikule ja kohalikule valitsustasandile antud volitusi***. Koordinaator tagab asjakohast tegevuse koordineerimise riigi tasandil.

Motivatsioon

Liikmesriikide koordinaatorite määramisel tuleb võtta täiel määral arvesse föderaalseid struktuure ja riigi tasandist madalamaid valitsustasandeid.

Brüssel, 12. oktoober 2016

Euroopa Regioonide Komitee
president

Markku MARKKULA